

Datum 2008-06-03
Dnr 0801478

1 (2)

Regionfullmäktige

Bolagspolicy för Region Skåne

Ordförandens förslag

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Regionfullmäktige antar förslag till bolagspolicy för Region Skåne enligt föreliggande förslag.

Ärendebeskrivning

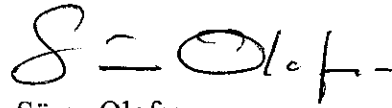
Region Skåne är hel- eller delägare till 15 aktiebolag. Under senare tid har verksamhet i bolagsform ökat, vilket också ökat behovet av ägarstyrning. I nästan samtliga bolag finns idag ägardirektiv, medan en övergripande bolagspolicy saknas. I juridisk mening styrs aktiebolagen av aktiebolagslagen och kommunallagen. En övergripande bolagspolicy skall bidra till styrningen av hel- och delägda bolag så att deras verksamhet är i linje med de målsättningar som kännetecknar Region Skåne.

I bolagspolicyn fastställs regler som sammantaget skall medverka till en effektiv verksamhet. Vidare skall policyn främja en aktiv dialog mellan ägaren – Region Skåne – och bolagen. Bolagspolicyn beslutas av regionfullmäktige och antas av bolagsstämman i respektive bolag. I delägda bolag skall bolagspolicyn tillämpas i den utsträckning som är möjlig. I de delägda bolagen skall Region Skåne i aktieägaravtal överenskomma med övriga delägare hur ägandet skall utövas i bolaget.

I bolagspolicyn redovisas vilka legala krav som ställs på Region Skåne som ägare i aktiebolag utifrån kommunallag, aktiebolagslag och sekretesslag. Vidare redovisas former för ägarstyrning, vad som gäller beträffande bolagsstämmor/årsstämmor och bolagsstyrelser. I bolagspolicyn återfinns även styrprinciper avseende personal och ekonomi samt vem som utser revisorer och lekmannarevisorer.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör

BOLAGSPOLICY FÖR REGION SKÅNE

1. Inledning

Region Skåne är hel- eller delägare till 15 aktiebolag. Under senare tid har verksamhet i bolagsform ökat, vilket också ökat behovet av ägarstyrning. I nästan samtliga bolag finns idag ägardirektiv, medan en övergripande bolagspolicy saknas. I juridisk mening styrs aktiebolagen av aktiebolagslagen och kommunallagen. En övergripande bolagspolicy skall bidra till styrningen av hel- och delägda bolag så att deras verksamhet är i linje med de målsättningar som kännetecknar Region Skåne.

I bolagspolicyn fastställs regler som sammantaget skall medverka till en effektiv verksamhet. Vidare skall policyn främja en aktiv dialog mellan ägaren – Region Skåne – och bolagen. Bolagspolicyn beslutas av regionfullmäktige och antas av bolagsstämman i respektive bolag. I delägda bolag skall bolagspolicyn tillämpas i den utsträckning som är möjlig. I de delägda bolagen skall Region Skåne i aktieägaravtal överenskomma med övriga delägare hur ägandet skall utövas i bolaget.

2. Värdegrund

Region Skåne har antagit ett utvecklingsprogram för regionens verksamhet som kortfattat innebär att Regionen i samverkan med andra aktörer aktivt ska arbeta för att nå Skånes långsiktiga mål – Tillväxt, Attraktionskraft, Bärkraft och Balans. Region Skåne kännetecknas vidare av att det är en professionell kunskapsorganisation med fokus på Kundorientering, Engagemang, Ansvar och Kompetens. Region Skånes bolag har att verka i samma riktning. All verksamhet som Region Skåne bedriver skall vara till nytta för medborgarna. Bolagsverksamheten skall därför så långt möjligt samordnas med Regionens övriga verksamhet. Det är vidare ett starkt demokratiskt intresse att all verksamhet bedrivs effektivt och i öppenhet som medför att verksamheten också kan utvärderas. Region Skånes bolag skall därför eftersträva största möjliga öppenhet i sin verksamhet.

3. Region Skåne som ägare

I kommunallagen återfinns de legala kraven på Region Skåne som ägare till hel- eller delägda bolag.

Vad avser helägda bolag skall regionfullmäktige

- fastställa det kommunala ändamålet med verksamheten
- utse styrelseledamöter och minst en lekmannarevisor
- se till att regionfullmäktige får ta ställning innan bolaget fattar beslut i ärenden som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Vad avser delägda bolag skall fullmäktige enligt kommunallagen se till att bolaget blir bundet av de villkor som gäller för de helägda bolagen i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

I enlighet med sekretesslagen ges anställda och uppdragstagare i bolag där Regionen – ev. tillsammans med kommuner – har mer än hälften av rösterna eller styrelseposterna, samma meddelarfrihet som om de vore anställda i Regionen.

Det åvilar Regionen som ägare enligt aktiebolagslagen att bestämma bolagsordningens innehåll, behandla årsredovisningen vid årsstämman samt ta ställning i frågan om ansvarsfrihet för styrelse och VD. Enligt bestämmelse i sekretesslagen gäller offentlighetsprincipen i bolag där Regionen - ev. tillsammans med kommuner - har mer än hälften av rösterna eller styrelseposterna. Av detta följer att dessa bolag skall verka för att allmänheten skall kunna ta del av handlingar enligt de grunder som gäller för allmänna handlingars offentlighet.

4. Former för ägarstyrning

Följande frågor som är av principiell beskaffenhet kräver regionfullmäktiges ställningstagande innan beslut fattas i av Regionen helägda bolag.

- ändring av bolagsordning
- förvärv av aktier eller andelar i annat företag
- ändring av aktiekapital
- fusion av företag
- förvärv, avveckling eller bildande av dotterbolag
- ingående av borgensförbindelse

Av Regionen helägda bolag ska bereda regionfullmäktige ta ställning innan beslut fattas i bolaget som är av principiell art eller av större vikt. Bl. a är följande ärenden av större vikt:

- större strategiska investeringar
- investeringar som innebär ny inriktning för bolaget
- andra åtgärder som innebär ny inriktning för bolaget

Bolagen ska följa utfärdade ägardirektiv och i övrigt följa Region Skånes policybeslut i den utsträckning som är tillämpligt för bolagen. Regionstyrelsen utfärdar ägardirektiv och kan vid behov även utfärda kompletterande direktiv. Ägardirektiv antas på bolagsstämma.

En aktiv ägarstyrning kräver förutom skriftlig rapportering att företrädare för ägaren/regionstyrelsen regelbundet genomför träffar med de majoritetsägda bolagens ledningar/styrelse för att båda parter skall hålla sig väl informerade om utvecklingen. Regionstyrelsen ansvarar för att sådana träffar kommer till stånd, minst en gång årligen. Vid dessa sammanträden redovisas bl a

- verksamhetsutvecklingen
- ekonomiska resultat, ställning och förväntad utveckling
- pågående och planerade investeringar

På tjänstemannasidan skall vid minst två tillfällen per år genomgångar hållas mellan företrädare för Regionen och de majoritetsägda bolagens verkställande ledningar. Viktiga frågor skall föras vidare till regionstyrelsen. Års- och halvårsvis skall särskild rapport tillställas regionstyrelsen avseende bolagens ekonomi.

5. Bolagsstämma/årsstämma

Bolagsstämman är ett forum för bolagets ägare att utöva formell ägarstyrning. Bolagsstämman skall ses som ett led i dialogen mellan ägare och bolag. Som ombud på bolagsstämma representeras Region Skåne av regionstyrelsens ordförande eller den han/hon genom fullmakt sätter i sitt ställe. Regionstyrelsen skall utfärda ombudsinstruktion. Om instruktionen omfattar hur ombudets skall rösta i frågor av principiell beskaffenhet skall regionfullmäktige besluta om instruktionen. Inom sex månader från utgången av varje räkenskapsår skall hållas ordinarie bolagsstämma där styrelsen skall lägga fram årsredovisningen och revisionsberättelsen. Sådan bolagsstämma benämns årsstämma. I god tid före årsstämma skall bolag beredas möjlighet att informera Regionen om sin verksamhet. Samtliga helägda bolag skall kalla till årsstämma till dag som beslutas av regionstyrelsen. Vid denna gemensamma årsstämmodag skall även årsstämma om möjligt avhållas för av Regionen delägda bolag. Årsstämorna skall hållas öppna för regionfullmäktiges ledamöter, allmänhet och massmedia.

6. Bolagsstyrelse

Styrelsen skall fortlöpande följa upp och utvärdera bolagets verksamhet mot ändamålet med verksamheten. I helägda bolag skall styrelseledamöterna utses av regionfullmäktige och anmälas på bolagsstämma. I delägda bolag skall Regionen komma överens med övriga aktieägare hur styrelseledamöterna skall utses. Styrelsen skall besluta om arbetsordning för styrelsearbetet samt anta en instruktion för VD. Styrelsen skall se till att bolaget har en god intern kontroll samt upprätta en plan för densamma.

7. Styrprinciper avseende personal

Bolagen har att följa de personalpolicies som gäller i Region Skåne och i den omfattning som är tillämpligt.

Bolagen tecknar kollektivavtal avseende löne- och anställningsvillkor, trygghetsförsäkringar och pensionsvillkor med respektive facklig organisation. Medarbetare i Region Skåne som

blir anställd i ett bolag, ägt av Regionen, skall enligt § 6b i LAS kunna tillgodoräkna sig all tid i Regionen, där anställningstiden har betydelse.

Bolagets styrelse skall samråda med regionstyrelsen i frågor rörande VD-skapet i bolaget såsom anställningsvillkor och avveckling av uppdraget.

8. Styrprinciper avseende ekonomi

Bolagets styrelse ansvarar för bolagets ekonomi.

De bolag i vilka Regionen har ett bestämmande inflytande har att följa de riktlinjer som antagits av Region Skåne avseende likviditetsplanering och koncernkontosystem.

De helägda bolagen skall vara anknutna till Regionens koncernkontosystem och i bolag där Regionen har ett bestämmande inflytande skall bolagen anslutas till koncernkontosystemet efter beslut i regionstyrelsen.

Dessa bolag har därmed tillgång till rörelsekapital. För kortfristiga krediter och tillgodohavanden gäller de räntesatser som tillämpas av Regionens koncernbank.

Bolagets styrelse beslutar om investeringar. Inför beslut om större strategiska investeringar i helägda bolag skall regionfullmäktige beredas ta ställning.

Eventuella lån för investeringsändamål upptas genom Regionens koncernbank efter beslut i regionstyrelsen.

De majoritetsägda bolagen har att följa regionstyrelsens anvisningar för budget, uppföljningsrapportering och delårs- och årsredovisning.

De majoritetsägda bolagen skall ges möjlighet att genom samverkan med Region Skåne teckna försäkringar.

Regionen skall där det är tillämpligt vid offentlig upphandling se till att upphandlingen även omfattar majoritetsägda bolag.

9. Revision

Regionstyrelsen upphandlar auktoriserad revisor i bolag i vilka Regionen har ett bestämmande inflytande. Upphandlad revisor väljs av bolagsstämman. Mandattiden är fyra år.

Utsedd auktoriserad revisor avlämnar revisionsberättelse till årsstämman med förslag till beslut angående ansvarsfrihet.

I helägda bolag utses lekmannarevisorer och suppleanter ur revisorskollegiet. Uppgiften är att bedöma om bolagets verksamhet skötts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande. Både lekmannarevisorer och auktoriserad revisor har att bedöma om den interna kontrollen är tillräcklig. Lekmannarevisorer lämnar granskningsrapport till årsstämman.

Kostnaden för auktoriserad revisor och arvode till lekmannarevisorer skall belasta respektive bolag.